

Warszawa, 26 maja 2020 r.

Szanowni Państwo,

Po upublicznieniu *Propozycji Komitetu Polityki Naukowej (KPN) dotyczących reformy Polskiej Akademii Nauk (PAN)* z dnia 30 kwietnia br., kwestia reformy Polskiej Akademii Nauk stała się przedmiotem gorącej debaty publicznej. W pracach nad Stanowiskiem KPN brano pod uwagę dwa dokumenty odnoszące się do reformy PAN: tzw. projekt PAN-BETA, przygotowany przez trójkę Akademików oraz propozycję przedstawioną przez przewodniczącego Porozumienia Instytutów Naukowych (PIN-PAN), nie brano natomiast pod rozwagę projektu opracowanego przez **Zespół do spraw opracowania założeń do projektu oraz projektu nowelizacji ustawy o Polskiej Akademii Nauk**. Zespół ten został powołany przez Prezesa PAN w dniu 25.01.2019 r., a w jego skład weszli przedstawiciele wszystkich środowisk PAN (5 dyrektorów PAN, 8 członków Akademii, reprezentanci wszystkich wydziałów i niektórych oddziałów PAN). Wypracowana przez Zespół propozycja nowelizacji Ustawy o PAN, była już przedmiotem szerokiej dyskusji w Akademii. Założenia tej propozycji były dyskutowane na zebraniach plenarnych wydziałów PAN, na zebraniach Rady Dyrektorów Jednostek Naukowych, oddziałów PAN, Prezydium PAN i na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego PAN. Zbierano uwagi do założeń, które przez blisko dwa miesiące sływały na specjalnie uruchomioną skrzynkę pocztową. Zespół przedyskutował wszystkie nadesłane sugestie zmian. Oczywiście nie wszystkie mogły być uwzględnione, bowiem przy tak szerokich konsultacjach, proponowano często rozbieżne rozwiązania.

Tak więc, w PAN została przygotowana kompleksowa propozycja reformy Akademii i naszym zamiarem, zgodnie z przesłaną na ręce Prezesa PAN w dniu 14 stycznia br. prośbą pana Premiera Jarosława Gowina, było przeprowadzenie szerokich konsultacji w wielu ośrodkach Polskiej Akademii Nauk w kraju. Umówione i przygotowane były już dwa spotkania – w Poznaniu i Gdańsku, w których udział zapowiedzieli przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z Panem Premierem Jarosławem Gowinem na czele. Zaplanowane były kolejne konferencje w innych częściach kraju. Spotkania te, na skutek wybuchu epidemii, nie mogły dojść do skutku i zostały zaplanowane na czas późniejszy.

Wobec pojawienia się jednak w przestrzeni publicznej propozycji Komitetu Polityki Naukowej, która w naszym przekonaniu może prowadzić do dezintegracji Polskiej Akademii Nauk i likwidacji ponad połowy instytutów naukowych PAN, postanowiliśmy przesłać Państwu już teraz propozycję wypracowaną w Polskiej Akademii Nauk, z prośbą o wnikliwą analizę i przesyłanie komentarzy na adres reforma.akademii@pan.pl. Zespół wyraził swój sprzeciw wobec propozycji KPN, podobne stanowisko przygotowała Rada Dyrektorów Jednostek Naukowych, złożona z 11 dyrektorów instytutów PAN. Dokumenty te zostały poparte przez Prezydium PAN w dn. 19 maja 2020 r. (informacje na stronie <https://informacje.pan.pl/index.php/informacje/materialy-dla-prasy/3010-stanowisko-prezydium-pan-w-sprawie-reformy-akademii>). Jesteśmy przekonani, że proponowane przez KPN rozwiązanie nie wpłynie na poprawę jakości badań naukowych, a wręcz przeciwnie może doprowadzić do likwidacji najlepszych cech potencjału Polskiej Akademii Nauk, która swą siłą czerpie z integralności obejmującej

zarówno związek instytutów z korporacją, jak i związek pełnego cyklu edukacji doktorskiej (łącznie z nadawaniem stopni) z zaawansowanymi badaniami.

Projekt Zespołu do spraw opracowania założeń do projektu oraz projektu nowelizacji ustawy o Polskiej Akademii Nauk, który Państwu przesyłamy, zakłada m. in. reformę relacji instytutów z korporacją poprzez wyraźne wzmocnienie w niej reprezentacji instytutów, silniejsze zintegrowanie kształcenia doktorskiego z badaniami w ramach rozwiązań dla całej Akademii, przy poszanowaniu samodzielności jej instytutów. Wprowadza też rozwiązania strukturalne zdecydowanie ułatwiające instytucjonalną elastyczność i umiędzynarodowienie zapewniające działanie w PAN wyłącznie jednostek reprezentujących wysoki poziom. W naszym przekonaniu najlepszą drogą do poprawy jakości funkcjonowania PAN jest wzmocnienie i oparcie na nowych zasadach jej integralności, bo to ona buduje potencjał Akademii.

Zdając sobie sprawę, że czytanie dokumentów nowelizujących ustawę jest zadaniem dość niewdzięcznym, przesyłamy dla Państwa wygody, również dokument zatytułowany „Krótki opis propozycji nowelizacji Ustawy o PAN”.

Z wyrazami szacunku,

Prof. Jerzy Duszyński
Prezes PAN

Prof. Paweł Rowiński
Wiceprezes PAN

Załączniki:

- Decyzja Prezesa PAN o powołaniu Zespołu do spraw opracowania założeń do projektu oraz projektu nowelizacji ustawy o Polskiej Akademii Nauk.
- Krótki opis propozycji nowelizacji Ustawy o PAN.
- Projekt Ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk.